

Justitiedepartementet

Sveriges landprofil

Nationell policy

I februari 2012 beslutade regeringen en skrivelse till riksdagen Ansvar och Engagemang – en nationell strategi mot terrorism (skr. 2011/12:73). I skrivelsen redovisar regeringen en nationell strategi för att förebygga uppkomsten av terrorism, förhindra terroristattentat och förbereda för det fall ett terroristattentat ändå inträffar. I strategin för regeringen fram sin syn på utgångspunkterna, målsättningarna och inriktningen för svensk bekämpning av terrorism. Regeringen ger här en samlad beskrivning av de åtgärder som redan har genomförts, påbörjats eller planerats för att möta de framtida utmaningarna.

Den nationella strategin mot terrorism har en bred ansats och omfattar ett flertal olika myndigheter och andra delar av samhället. Strategin omfattar också alla former av terrorism och våldsam extremism oavsett motiv eller bakgrund i övrigt. Strategin är uppdelad i tre huvudsakliga delar: hotbilden mot Sverige, utgångspunkter i kampen mot terrorism och målsättningar och åtgärder. Målsättningar och åtgärder för att möta hotet från terrorism är indelade i tre övergripande rubriker: förebygga uppkomsten av terrorism, förhindra terroristattentat och förbereda för det fall ett attentat inträffar.

Terrorism är ett av flera hot som riktas mot människors liv, hälsa och egendom, samhällets funktionalitet och ytterst mot rikets säkerhet och våra grundläggande värden. Det faller på varje ansvarstagande stat att svara för säkerheten i det egna landet.

Sveriges förmåga att möta hotet från terrorism är väl utvecklad. Attentat i Sverige och mot svenska intressen har avvärjts. Sverige har bistått andra länder med att förhindra attentat.

Kampen mot terrorism är ett högprioriterat område för Sverige. Sverige verkar för att en mycket hög säkerhet ska upprätthållas i landet och att Sverige inte ska kunna utnyttjas för att planera och stödja terroristverk-

samhet i andra länder. För Säkerhetspolisen och andra berörda myndigheter innebär detta att terrorismbekämpningen är en högt prioriterad uppgift.

Säkerhetspolisen har huvudansvar för bekämpningen av terroristbrottslighet och för att förhindra attentat i Sverige och mot svenska intressen. Genom rättsväsendets och underrättelsetjänsternas samlade förmåga kan terroristbrottslighet upptäckas, utredas och lagföras.

Regeringen har successivt ökat de ekonomiska resurserna för polisen och Säkerhetspolisen. Satsningen har skett i syfte att öka slagkraften i brottsbekämpningen generellt, men också specifikt för att förbättra förmågan att förhindra terroristattentat. Säkerhetspolisen har dessutom genomgått en organisatorisk förändring för att på ett mer effektivt sätt kunna fullfölja sitt uppdrag att skydda demokratin.

Ett flertal myndigheter och andra aktörer svarar för förberedande arbete, exempelvis skydd av samhällsviktiga funktioner och effektiv konsekvenshantering om Sverige skulle drabbas av ett omfattande attentat. I Samverkansrådet mot terrorism samlas 14 myndigheter som alla har en roll i det övergripande arbetet för att möta hotet från terrorism.

I det förebyggande arbetet har alla ett ansvar för att inte låta agendan sättas av terroristattentatens upphovsmän eller våldsfrämjande extremister och för att den offentliga debatten förs inom demokratins ramar. Inom ramen för demokratipolitiken antog regeringen 2011 en handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Handlingsplanen tar upp femton åtgärder för att förebygga och motverka alla former av våldsbejakande extremism.

Respekten för rättsstatsprincipen, våra grundläggande rättigheter och friheter, internationell rätt samt öppenhet är några av utgångspunkterna för arbetet med terrorismbekämpning. Åtgärder i kampen mot terrorism måste vidtas med full respekt för de grundläggande rättigheterna och friheterna så att åtgärderna inte kan ifrågasättas. En grundbult i vårt samhälle är att rättsreglerna utgör en garanti mot övergrepp från statsmakten. En del av våra fri- och rättigheter är okränkbara och några av dem får under vissa angivna förutsättningar begränsas genom lag. En förutsättning är att begränsningen görs för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Ändamålen får aldrig sträcka sig så långt att de utgör ett hot mot demokratins grundvalar, t.ex. den fria åsiktsbildningen. Det måste också finnas ett angeläget behov i samhället av den aktuella lagstiftningen. Behovet ska prövas mot de argument som talar i motsatt riktning. Lagarna ska också vara tydliga, tillgängliga för allmänheten och utformas med precision så att inskränkningar i rättigheter är förutsägbara. Svensk terrorismbekämpning ska ske inom ramen för internationell rätt inklusive mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt samt kännetecknas av att det bara är med medel som hör

hemma i ett öppet, demokratiskt och rättssäkert samhälle som hoten på ett legitimt sätt kan bekämpas. Sverige arbetar, liksom övriga EU-länder, både nationellt och internationellt för att denna grundsyn ska få största möjliga genomslag. Eftersom den internationella terrorismen utgör ett hot mot allas vår säkerhet och grundläggande fri- och rättigheter anser Sverige det vara av stor vikt att delta aktivt och konstruktivt i det internationella samarbete som är en förutsättning för att bekämpa terrorismen.

Det rättsliga ramverket

Straffrättslig lagstiftning

Terroristbrott

I Sverige finns sedan år 2003 en särskild lag om straff för terroristbrott.¹ Lagen uppfyller de åtaganden som följer av Europeiska unionens rambeslut om bekämpande av terrorism den 13 juni 2002.²

Lagen innehåller en lista över vissa handlingar som kan medföra straff enligt brottsbalken eller andra författningar. Dessa brott ska under särskilda omständigheter i stället bedömas som terroristbrott.

En gärning ska enligt den särskilda lagen betraktas som ett terroristbrott om den allvarligt kan skada en stat eller mellanstatlig organisation. Dessutom krävs att den utförts med vissa särskilda syften, såsom att injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller befolkningsgrupp eller att tvinga en regering att fatta ett visst beslut. De gärningar som under dessa förutsättningar utgör terroristbrott är t.ex. mord, människorov, sabotage, kapning, spridande av gift eller smitta samt olovlig befattningsmed kemiska vapen. Straffet för terroristbrott är fängelse i högst arton år eller på livstid. Försök, förberedelse och stämpling till terroristbrott eller underlåtenhet att avslöja ett sådant brott är också straffbart.

Offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott

År 2010 infördes en särskild lag³ som innebär att ytterligare åtgärder kan vidtas för att förebygga terrorism. Genom lagstiftningen uppfyller Sverige åtagandena i Europarådets konvention om förebyggande av terrorism⁴ och EU:s rambeslut om ändring av rambeslutet om bekämpande av terrorism⁵.

Lagen reglerar ett särskilt straffansvar för den som

- i ett meddelande till allmänheten uppmanar eller annars söker förläta till särskilt allvarlig brottslighet (offentlig uppmaning),

¹ Lagen (2003:148) om straff för terroristbrott

² 2002/475/RIF

³ Lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet

⁴ ETS 196

⁵ 2008/919/RIF

- söker förmå någon annan, i annat fall än som anges i den första punkten, att begå eller annars medverka till särskilt allvarlig brottslighet (rekrytering), eller
- meddelar eller söker meddela instruktioner om tillverkning eller användning av sådana sprängämnen, vapen eller skadliga eller farliga ämnen som är särskilt ägnade att användas för särskilt allvarlig brottslighet, eller om andra metoder eller tekniker som är särskilt ägnade för sådant ändamål, om gärningen har begåtts med vetskap om att instruktionerna är avsedda att användas för terroristbrott eller annan särskilt allvarlig brottslighet (utbildning).

Med särskilt allvarlig brottslighet menas bland annat terroristbrott och sådan brottslighet som avses i vissa angivna internationella överenskomelser. Straffet är fängelse i högst sex år, men om gärningen är belagd med samma eller strängare straff enligt lagen om straff för terroristbrott eller enligt brottsbalken ska dömas till ansvar för dessa brott och inte enligt straffbestämmelserna i lagen om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet. I sådana fall kan upp till livstids fängelse följa.

Finansiering av terrorism

Svensk lagstiftning innehåller sedan år 2002 en särskild lag om straff för finansiering av terrorism.⁶ Lagen genomför Förenta nationernas konvention om bekämpande av finansiering av terrorism.

Lagen straffbelägger att samla in, tillhandahålla eller ta emot pengar eller andra tillgångar i syfte att dessa ska användas eller med vetskap om att de är avsedda att användas för att begå särskilt allvarlig brottslighet. Försök att finansiera terrorism är också straffbart. Straffet är fängelse i högst sex år, men om gärningen är belagd med samma eller strängare straff enligt lagen om straff för terroristbrott, t.ex. i form av förberedelse till terroristbrott, eller enligt brottsbalken ska dömas till ansvar för dessa brott och inte enligt straffbestämmelserna i lagen om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet. I sådana fall kan upp till livstids fängelse följa.

Banker och finansiella institutioner är skyldiga att granska alla transaktioner som kan misstänkas innefatta medel som ska användas för att finansiera terrorism och annan allvarlig brottslighet och rapportera sådana transaktioner vidare till Finanspolisen. Motsvarande krav åläggs även en rad icke-finansiella aktörer såsom fastighetsmäklare, kasinon, revisorer, skatterådgivare, advokater eller oberoende jurister och yrkesmässig handel med varor i den del som avser kontantbetalning som motsvarar 15 000 euro. Bestämmelser om detta finns i en särskild lag⁷ om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

⁶ Lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall

⁷ Lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Domsrätt

Svenska domstolar har universell jurisdiktion för terroristbrott och försök till sådant brott.⁸ De kan också ha långtgående behörighet när det gäller andra typer av straffbara terroristhandlingar begångna utomlands.⁹

Särskilda sanktioner mot brott som begåtts i näringsverksamhet – ansvar för juridiska personer

Om ett terroristbrott eller annan straffbar terroristhandling har begåtts i utövningen av näringsverksamhet kan, under vissa förutsättningar, en straffrättslig sanktion – företagsbot – också riktas mot den juridiska person i vars verksamhet brottet har begåtts.¹⁰ Företagsbot kan fastställas till högst tio miljoner kronor.

Förverkande

Egendom som använts, eller varit avsedd att användas, som hjälpmedel vid terroristbrott eller vid finansiering av terrorism, eller vars användande utgör terroristbrott, kan förklaras förverkad. Likaså kan tillgångar som varit föremål för brott eller utbytet av sådana brott bli föremål för förverkande.¹¹ I vissa fall finns dessutom möjlighet att förverka inte bara utbyte av ett konkret brott, utan också utbyte av en inte närmare preciserad brottslig verksamhet.

Frysning av terroristers tillgångar

FN:s säkerhetsråds resolutioner om frysning av terroristers tillgångar (1267 och 1373) har för svenskt vidkommande huvudsakligen genomförts på EU-nivå genom gemensamma ståndpunkter, rådsbeslut och EU-förordningar. Lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner innehåller bestämmelser om straff vid brott mot förbud rörande sådana sanktioner. Sverige verkar internationellt för att rättssäkerheten för personer som blivit föremål för sanktioner ska förbättras, t.ex. genom en möjlighet till rättslig överprövning av beslut om frysning av deras tillgångar.

Processuella regler

Allmänt

Den svenska processrätten innehåller inga särregleringar såvitt avser personer som åtalas för terroristbrott. Det innebär bl.a. att det inte existerar några legala skillnader i fråga om handläggningen av brottmålsprocesser som avser brott relaterade till terrorism och processer som avser andra allvarliga brott. I Sverige har således en person, som t.ex. är misstänkt

⁸ 2 kap. 3 § 6 brottsbalken

⁹ 2 kap. 2 och 3 §§ brottsbalken och 9 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet

¹⁰ 36 kap. 7–10 a §§ brottsbalken

¹¹ 36 kap. 1–6 §§ brottsbalken, 6 och 7 §§ lagen om straff för terroristbrott samt 7 § lagen om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m.

eller åtalad för ett terroristbrott, samma rättigheter som den som anklagas för ett annat allvarligt brott, bl.a. vad gäller rätten till offentligt försvar.

Straffprocessuella tvångsmedel

Inom ramen för en förundersökning får de brottsbekämpande myndigheterna använda tvångsmedel. Det görs en skillnad mellan öppna och hemliga tvångsmedel. Till öppna tvångsmedel hör bl.a. beslag, husrannsakan, kroppsvisitation, kroppsbesiktning liksom gripande, anhållande och häktning. Till hemliga tvångsmedel hör bl.a. hemligavlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig rumsavlyssning och hemlig kameraövervakning.

i) **Beslag** är ett tvångsmedel som innebär att en brottsutredande myndighet tillfälligt tar hand om annans egendom. Huvudsyftet med beslag är antingen att säkra bevisning om brott eller att säkra verkställighet av en brottmålsdom. Beslag får enligt 27 kap. 1 § rättegångsbalken företas för tre olika ändamål. För det första får föremål som skäligen kan antas ha betydelse för utredning om brottet tas i beslag. Beslag får också företas i syfte att återställa egendom som någon har berövats genom brott. Slutligen får beslag företas i syfte att säkra verkställighet av förverkande.

ii) Bestämmelserna om **husrannsakan** i 28 kap. rättegångsbalken ger de brottsutredande myndigheterna möjlighet att genomsöka utrymmen som de annars inte skulle ha tillgång till. I rättegångsbalken regleras två olika typer av husrannsakan. Den ena syftar till att få fram föremål (reell husrannsakan) och den andra till att söka efter personer (personell husrannsakan). En av de viktigaste funktionerna med husrannsakan är att skapa förutsättningar för att använda andra straffprocessuella tvångsmedel.

iii) Regler om **häktning** finns i 24 kap. rättegångsbalken. Enligt huvudregeln ska den som frihetsberövas vara på sannolika skäl misstänkt för ett brott för vilket är föreskrivet fängelse ett år eller mer. Vidare ska det med hänsyn till brottets beskaffenhet, den misstänktes förhållande eller någon annan omständighet finnas risk för att han eller hon

1. avviker eller på något annat sätt undandrar sig lagföring eller straff,
2. genom att undanröja bevis eller på något annat sätt försvårar sakens utredning eller
3. fortsätter sin brottsliga verksamhet.

Är för brottet inte föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år, som t.ex. för terroristbrott, ska häktning ske, om det inte är uppenbart att skäl till häktning saknas. Det är domstol som beslutar om häktning, på begäran av åklagare.

iv) **Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation** innebär att meddelanden, som i ett elektroniskt kommunikationsnät överförs eller har överförts till eller från ett telefonnummer eller annan adress, i hemlighet avlyssnas eller tas upp genom ett tekniskt hjälpmedel för återgivning av innehållet i meddelandet.¹²

v) **Hemlig övervakning av elektronisk information** innebär att uppgifter i hemlighet hämtas in om

- a) meddelanden som i ett elektroniskt kommunikationsnät överförs eller har överförts till eller från ett telefonnummer eller annan adress,
- b) vilka elektroniska kommunikationsutrustningar som har funnits inom ett visst geografiskt område, eller
- c) i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits.¹³ Genom hemlig övervakning av elektronisk kommunikation får sådana meddelanden som avses under punkten a) även hindras från att nå fram. Uppgifter om innehållet i meddelanden omfattas inte av detta tvångsmedel.

Tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation lämnas som huvudregel av domstol. Kan det befaras att inhämtande av domstolens tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation skulle medföra en sådan fördröjning eller annan olägenhet som är av väsentlig betydelse för utredningen, får tillstånd dock meddelas av åklagaren i avvaktan på domstolens beslut. Har åklagaren gett ett sådant tillstånd ska han eller hon genast anmäla detta till domstolen och domstolen ska därefter skyndsamt pröva om det finns skäl för åtgärden. Om domstolen finner att det inte finns skäl för åtgärden, ska den upphäva tillståndet. Om åklagarens beslut har verkställts innan domstolen hinner pröva beslutet ska domstolen pröva om det funnits skäl för åtgärden. Om domstolen bedömer att det saknats skäl för åtgärden får uppgifterna som hämtats in inte användas i en brottsutredning till nackdel för den som omfattats av åtgärden.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation får användas om någon är skäligen misstänkt för ett brott och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen om brottet. Åtgärden får avse

- a) ett telefonnummer eller annan adress eller en viss elektronisk kommunikationsutrustning som under den tid som tillståndet avser innehas eller har innehafts av den misstänkte eller annars kan antas ha använts eller komma att användas av den misstänkte, eller

---

¹² 27 kap. 18 § rättegångsbalken

¹³ 27 kap. 19 § rättegångsbalken

- b) ett telefonnummer eller annan adress eller en viss kommunikationsutrustning som det finns synnerlig anledning att anta att den misstänkte under den tid som tillståndet avser har kontaktat eller kommer att kontakta.

Förutom i de fall då någon är skäligen misstänkt för brott, får hemlig övervakning av elektronisk kommunikation dessutom ske för att utreda vem som skäligen kan misstänkas för ett brott om åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen. Sådan övervakning som innebär att uppgifter hämtas in om meddelanden får dock bara avse förfluten tid.

Avlyssning eller övervakning får inte avse meddelanden som endast överförs eller har överförts i ett elektroniskt kommunikationsnät som med hänsyn till sin begränsade omfattning och omständigheterna i övrigt får anses vara av mindre betydelse från allmän kommunikations-synpunkt.

Avlyssning får inte ske av telefonsamtal eller andra meddelanden mellan den misstänkte och hans eller hennes försvarare.

vi) **Hemlig kameraövervakning** innebär att fjärrstyrda TV-kameror, andra optisk-elektroniska instrument eller därmed jämförbar utrustning används för optisk personövervakning vid förundersökning i brottmål utan att upplysning om övervakningen lämnas.¹⁴ Övervakningen får som huvudregel endast avse sådan plats där den skäligen misstänkte kan antas komma att uppehålla sig. Om det inte finns någon skäligen misstänkt för brottet, får hemlig kameraövervakning användas för att övervaka den plats där brottet har begåtts eller en nära omgivning till denna plats i syfte att fastställa vem som skäligen kan misstänkas för brottet.

vii) Bestämmelser om **hemlig rumsavlyssning** (s.k. buggning) finns i lagen (2007:978) om hemlig rumsavlyssning. Lagen är tidsbegränsad och gäller till utgången av år 2014. Hemlig rumsavlyssning innebär att tal i enrum, samtal mellan andra eller förhandlingar vid sammanträde eller annan sammankomst som allmänheten inte har tillträde till i hemlighet avlyssnas eller tas upp genom tekniskt hjälpmedel. Tillstånd till åtgärden lämnas av domstol. I sådana ärenden ska offentliga ombud delta. Hemlig rumsavlyssning får användas endast om någon är skäligen misstänkt för ett brott med minst fyra år i straffskalan (såsom terroristbrott) eller andra brott om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i fyra år och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen. Hemlig rumsavlyssning får endast avse en plats där det finns särskild anledning att anta att den misstänkte kommer att uppehålla sig.

---

¹⁴ 27 kap. 20 a § rättegångsbalken

Bestämmelser om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig kameraövervakning finns också i **lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott** (s.k. preventiv tvångsmedelsanvändning). Det ges där möjligheter att använda hemliga tvångsmedel om det finns särskild anledning att anta att en person kommer att utöva allvarlig brottslig verksamhet som innefattar en i lagen särskilt angiven gärning, t.ex. terroristbrott. Lagen är tidsbegränsad och gäller till utgången av år 2014.

Bestämmelser om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig kameraövervakning finns vidare i **lagen (2008:854) om åtgärder för att utreda vissa samhällsfarliga brott**. Denna lag gäller bl.a. vid förundersökning om vissa brott mot rikets säkerhet, t.ex. terroristbrott. I förhållande till regleringen i rättegångsbalken och lagen om hemlig kameraövervakning ger lagen större möjligheter att använda bl.a. tvångsmedlen hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig kameraövervakning. Åklagaren får i brådskande fall själv besluta om användning av tvångsmedlen. Har åklagaren gjort detta ska han eller hon genast anmäla det hos rätten, som skyndsamt ska pröva ärendet. Lagen är tidsbegränsad och gäller till utgången av år 2014.

Också **lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll** innehåller bestämmelser om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Om ett utvisningsbeslut av en utlänning inte kan verkställas får tvångsmedlen enligt lagen i vissa fall användas om det är av betydelse för att utröna om utlänningen eller en organisation eller grupp, som utlänningen tillhör eller verkar för, planlägger eller förbereder terroristbrott.

Enligt **lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet** får en polismyndighet eller Tullverket under vissa förutsättningar i hemlighet hämta in uppgifter i underrättelseverksamhet från den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst. Befogenheten omfattar meddelanden som i ett elektroniskt kommunikationsnät har överförts till eller från ett telefonnummer eller annan adress, vilka elektroniska kommunikationsutrustningar som har funnits inom ett visst geografiskt område eller i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits. Uppgifterna får hämtas in om åtgärden är av särskild vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år eller för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar vissa i lagen särskilt angivna allvarliga brott. En förutsättning för inhämtning är att skälen för åtgärden

uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som åtgärden riktar sig mot eller för något annat motstående intresse. Lagen är tidsbegränsad och gäller till utgången av 2014.

Sedan januari 2008 finns en myndighet med uppdrag att utöva tillsyn över brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel; Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.

Internationellt straffrättsligt samarbete

Rättslig hjälp i brottmål

Sverige har tillträtt alla instrument av någon betydelse på området för rättslig hjälp i brottmål. De viktigaste instrumenten är Europarådets konvention från 1959 om inbördes rättshjälp i brottmål samt tilläggsprotokollen till den konventionen. Inom ramen för EU-samarbetet har Sverige tillträtt 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål samt tilläggsprotokollet till den konventionen. Vidare har inom EU antagits ett nytt direktiv om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området.

Den svenska lagstiftningen om rättslig hjälp i brottmål bygger på utgångspunkten att sådan hjälp ska kunna lämnas i samma utsträckning och under samma villkor som i ett nationellt förfarande i Sverige. Den svenska lagstiftningen är generell och reglerar således samarbete i fråga om alla typer av brott, inbegripet terroristbrott. Lagstiftningen möjliggör rättslig hjälp med bl.a. bevisupptagning genom förhör och beslag. Rättslig hjälp kan också lämnas med t.ex. telefonavlyssning och kontrollerade leveranser. Sverige kan lämna hjälp utan krav på reciprocitet.

Verkställighet av frysningsbeslut

Lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut, som trädde i kraft den 1 juli 2005, genomför EU:s rambeslut om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial.¹⁵

Genom lagens bestämmelser är det möjligt för Sverige att verkställa andra medlemsstaters frysningsbeslut, dvs. beslut som syftar till att säkerställa att bevismaterial eller att egendom som är förverkad inte försvinner. Lagen gör det också möjligt för svenska åklagare att översända sådana beslut från Sverige till andra medlemsstater för att de ska verkställas där.

Utlämning och överlämnande

Även på området för utlämning är det viktigaste instrumenten en Europarådskonvention – 1957 års europeiska utlämningskonvention och två tilläggsprotokoll till den konventionen. Arbete pågår för att Sverige ska

---

¹⁵ EUT L 196, 2.8.2003, s. 45

kunna tillträda även det tredje och fjärde tilläggsprotokollet till konventionen. Den svenska utlämningslagstiftningen bygger i hög grad på utlämningskonventionen, men medger även utlämning till stater med vilka Sverige saknar särskilda utlämningsavtal.

I förhållande till andra EU-stater tillämpar Sverige rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna.¹⁶ Överlämnande enligt den europeiska arresteringsordern ska som regel ske skyndsamt och enligt en relativt enkel procedur. Rambeslutet har genomförts i svensk lag genom lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder och förordningen (2003:1178) om överlämnande till Sverige enligt en europeisk arresteringsorder.

Överförande av straffverkställighet

Sverige kan genom avtal med andra stater överföra hit eller överta från den andra staten verkställigheten av frihetsberövande straff och påföljder eller av böter och förverkande. Samarbetet bygger i stor utsträckning på Europarådskonventioner: 1983 års konvention om överförande av dömda personer och tilläggsprotokollet till den konventionen, 1990 års förverkandekonvention och 1970 års brottmålsdomskonvention. Enligt de båda senare konventionerna kan domar och beslut om förverkande överföras från en stat för att verkställas i en annan stat.

Såvitt gäller överförande av straffverkställighet mellan medlemsstaterna i EU har det antagits rambeslut om ömsesidigt erkännande dels av bötesstraff, dels av förverkande.¹⁷ Dessa rambeslut har genomförts i svensk lag genom lagen (2009:1427) om erkännande och verkställighet av bötesstraff inom Europeiska unionen och lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen. Vidare har det inom EU antagits två rambeslut som avser överförande av frihetsberövande påföljder¹⁸ och överförande av icke frihetsberövande påföljder¹⁹. Arbetet pågår med att genomföra dessa rambeslut i Sverige.

Annan relevant lagstiftning m.m.

Skydd för brottsoffer

Skadeståndslagen (1972:207) innehåller grundläggande bestämmelser om rätt till ersättning för den som lider skada. Där anges bl.a. förutsättningarna för att ett brottsoffer ska ha rätt till ersättning. Huvudregeln i svensk skadeståndsrätt är att den som orsakar en skada – oavsett om det sker uppsåtligt eller av oaktsamhet – ska ersätta skadan.

¹⁶ EGT L 190, 18.7.2002, s. 1

¹⁷ EGT L 76, 22.3.2005, s. 16 och EGT L 328, 24.11.2006, s. 59

¹⁸ EUT L 327, 5.12.2008, s. 27

¹⁹ EUT L 337, 16.12.2008, s. 102

Sedan år 1971 har det funnits en generell möjlighet för brottsoffer att få ersättning av staten i de fall då någon gärningsman inte kunnat identifieras och lagföras samt i de fall gärningsmannen saknat förmåga att betala skadestånd. **Brottsskadelagen (1978:413)** reglerar brottsoffers möjligheter att i sådana fall få ersättning av staten för sina skador. Lagen har efter hand ändrats för att i ännu högre grad säkerställa att brottsoffer får ekonomisk kompensation. Sverige har ratificerat 1983 års Europarådskonvention om ersättning till offer för våldsbrott.

I huvudsak omfattar brottsskadelagen personskador och ersättning för kränkning. I begränsad utsträckning finns också möjlighet att få ersättning för saksador. Den statliga brottsskadeersättningen är subsidiär till andra former av ersättning såsom t.ex. skadestånd och försäkringsersättning. Brottsskadeersättningen storlek kan jämkas om brottsoffret genom sitt uppträdande i samband med brottet eller på annat liknande sätt har ökat skaderisken.

Beslut om brottsskadeersättning fattas av Brottsoffermyndigheten efter ansökan. I de fall staten betalar brottsofferersättning övertar staten den skadelidandes fordring mot gärningsmannen och kan regressvis återkräva det utbetalda beloppet.

Brottsskadelagen är tillämplig om brottet begåtts i Sverige, oavsett vilken nationalitet brottsoffret har, eller om brottet begåtts utomlands mot någon som har hemvist i Sverige.

Förebyggande åtgärder

Särskilda bestämmelser för att förhindra att personer som inte är pålitliga från säkerhetssynpunkt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet finns i säkerhetsskyddslagen (1996:627) och i säkerhetsskyddförordningen (1996:633). Lagstiftningen är för närvarande under översyn.

Säkerhetsskydd handlar bl.a. om att skydda byggnader, hemliga handlingar, m.m. i sådan verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet. Dessutom ska säkerhetsskyddet även i övrigt förebygga terrorism. Det gäller i första hand i det allmännas verksamhet, men också viss privat verksamhet berörs, exempelvis försvarsindustrin. Innan en person anställs eller deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet eller anlitas för uppgifter som är viktiga för skyddet mot terrorism ska en säkerhetsprövning göras. Säkerhetsprövningen ska i vissa fall omfatta registerkontroll.

Utvisning och avvisning av utlänningar

Regler om under vilka förutsättningar en utlänning får vistas i Sverige finns i utlänningslagen (2005:716). När det gäller utlänningar som är skyddsbehövande är utgångspunkten att flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige har

rätt till uppehållstillstånd. Upphållstillstånd får dock vägras en flykting om det finns synnerliga skäl att inte bevilja uppehållstillstånd på grund av vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet eller med hänsyn till rikets säkerhet.²⁰

För utlänningar som ansöker om uppehållstillstånd på annan grund gäller att det vid prövningen av ansökan om uppehållstillstånd ska beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Upphållstillstånd får i vissa fall vägras om utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.²¹

En utlänning som inte beviljas uppehållstillstånd ska normalt avvisas eller utvisas ur Sverige. Avvisning eller utvisning får dock aldrig verkställas till ett land om det finns skälig anledning att anta att utlänningen där skulle vara i fara att straffas med döden eller utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Som huvudregel får verkställighet inte heller äga rum om utlänningen riskerar att utsättas för förföljelse i det andra landet. Undantag från huvudregeln får dock under vissa förutsättningar göras om utlänningen har begått ett synnerligen grovt brott eller bedrivit verksamhet som inneburit fara för rikets säkerhet.²²

Enligt utlänningslagen får en utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare utvisas ur Sverige om han eller hon gjort sig skyldig till brott som kan leda till fängelse, förutsatt att utlänningen döms till ett strängare straff än böter, eller om domstolen i brottmålet undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till tidigare. En ytterligare förutsättning är att det kan antas att utlänningen kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet eller att brottet är särskilt allvarligt. Utvisning kan ske för viss tid eller på livstid.²³ För en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare krävs dessutom att utvisningen sker av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.²⁴

En utlänning som inte avvisas eller utvisas enligt utlänningslagen får utvisas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll om det är särskilt påkallat av hänsyn till rikets säkerhet eller om det, med hänsyn till vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet och övriga omständigheter, kan befaras att han eller hon kommer att begå eller medverka till terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott. Det krävs inte att personen tillhör en viss organisation för att lagen om särskild utlänningskontroll ska kunna tillämpas.

---

²⁰ 5 kap. 1 § första stycket 1 och 2 utlänningslagen

²¹ 5 kap. 17 och 17 a §§ utlänningslagen

²² 12 kap. 1 och 2 §§ utlänningslagen

²³ 8 a kap. 1–4 §§ utlänningslagen

²⁴ 8 a kap. 5 § utlänningslagen

Det institutionella ramverket

Ansvariga myndigheter

I Sverige hanteras den löpande verksamheten och de operativa åtgärderna för att bekämpa terrorism av en rad myndigheter under regeringen.

Att förebygga och förhindra planering och genomförande av terroristdåd är åtgärder som faller under **polisens** ansvar. Huvudansvaret för bekämpning av terrorism ligger hos **Säkerhetspolisen**. En central uppgift är att kartlägga och följa upp nätverk och individer som i Sverige och internationellt ägnar sig åt terrorism. Säkerhetspolisen yttrar sig vidare till regeringen, Migrationsverket och Migrationsöverdomstolen i ärenden som rör asyl och uppehållstillstånd. Säkerhetspolisen arbetar även nära tillsammans med Finanspolisen för att försvåra eller förhindra finansiering av terrorism.

Även om Säkerhetspolisen har huvudansvaret för terrorismbekämpning i Sverige berörs också andra delar av polisväsendet och andra myndigheter, inte minst i en krissituation.

Rikskriminalpolisen handlägger bl.a. ärenden som rör flygplats- och hamnsäkerhet, kärnämnes- eller vapentransporter. Rikskriminalpolisen har också en nationell insatsstyrka med huvuduppgift att bekämpa terroristaktioner i landet.

Åklagare vid **Åklagarmyndigheten** har som huvuduppgifter att leda brottsutredningar (förundersökningar), att besluta om åtal ska väckas och att föra talan vid domstol.

Åklagarmyndigheten bedriver även internationellt samarbete på såväl central som lokal nivå. Myndigheten har under senare år vidareutvecklat åklagarverksamheten för att ännu bättre kunna bekämpa grov, gränsöverskridande brottslighet. Inom Åklagarmyndigheten sker arbetet på lokal nivå till stor del vid de tre internationella åklagarkamrarna. Åklagarna vid dessa kamrar har lång erfarenhet av och är specialiserade på bekämpning av organiserad brottslighet med internationell anknytning. De terroristärenden som utreds av Säkerhetspolisen handläggs vid Åklagarkammaren för säkerhetsmål.

Samordningen av den svenska delen av det europeiska rättsliga nätverket och den svenska delen av det europeiska åklagarsamarbetet Eurojust sker från riksåklagarens kansli med biträde av särskild samordnare vid en av de internationella åklagarkamrarna när det gäller konkreta brottsutredningar.

Ekobrottsmyndighetens uppgift är att utreda och lagföra ekonomisk brottslighet, exempelvis skattebrott och brott mot lagen om straff för marknadsmissbruk. Myndigheten har även ett nationellt samordningsan-

svar för bekämpningen av ekobrott, vilket kan inbegripa finansiering av terrorism.

Finansinspektionens uppgift är att utöva tillsyn över finansiella institut. Myndigheten har bemyndigande att utfärda föreskrifter för instituten i frågor om bl.a. bekämpning av finansiering av terrorism. Vad gäller internationella sanktioner har myndigheten även till uppgift att vara behörig myndighet att ta emot information om bl.a. frysta tillgångar.

Försvarmaktens uppgift är att kunna försvara Sverige och främja svensk säkerhet genom insatser nationellt och internationellt. Försvarmakten ska också hävda Sveriges territoriella integritet. I övrigt får Försvarmakten med myndighetens befintliga förmåga och resurser lämna stöd till civil verksamhet. Myndigheten ska då i varje särskilt fall pröva om stöd kan och bör lämnas. Vid bekämpning av terrorism har Försvarmakten förmåga och resurser att kunna lämna stöd till i första hand polisen.

Centralmyndigheten vid Justitiedepartementet tar emot och översänder framställningar om bl.a. rättslig hjälp i brottmål, utlämning och överförande av lagföring i de fall framställningarna inte skickas direkt till den behöriga myndigheten, t.ex. åklagare eller domstol. Vid Centralmyndigheten bereds också ärendena i sådana fall där beslut ska fattas av regeringen. Det ska dock noteras att Centralmyndigheten inte har någon operativ roll i ärendena.

Samarbete mellan myndigheter

Sedan länge har regeringen markerat vikten av samverkan för att uppnå effektiv förmåga att upptäcka, utreda och förhindra terroristattentat i Sverige och mot svenska intressen. Samverkan är en av utgångspunkterna i den nationella strategin mot terrorism.

Samverkansrådet mot terrorism, som startade sitt arbete år 2005, samlar de myndigheter med viktiga funktioner i kampen mot terrorism. Säkerhetspolisen leder arbetet inom Samverkansrådet mot terrorism, som har till uppgift att bättre koordinera myndigheternas verksamhet och samordna informationsutbytet. Samverkansrådet omfattar för närvarande följande 14 myndigheter: Ekobrottsmyndigheten, Försvarets radioanstalt, Försvarmakten, Kriminalvården, Kustbevakningen, Migrationsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Rikskriminalpolisen, Strålsäkerhetsmyndigheten, Säkerhetspolisen, Totalförsvarets forskningsinstitut, Transportstyrelsen, Tullverket och Åklagarmyndigheten. Genom rådet finns en god kontaktyta mellan berörda myndigheter och det har bland annat initierat övningar och beslutat om utvärderingar.

En permanent arbetsgrupp, Nationellt centrum för terrorhotbedömning, med representanter från Säkerhetspolisen, Militära underrättelse- och

säkerhetstjänsten och Försvarets radioanstalt, utgör en central funktion för hotbedömningar avseende terrorism riktat mot Sverige eller svenska intressen.

I december 2012 startade Samarbetsprojektet Nationell samverkan till skydd mot allvarliga IT-hot mellan Säkerhetspolisen, Försvarmakten och Försvarets radioanstalt. NSIT analyserar och bedömer hot och sårbarheter samt skyddsåtgärder när det gäller allvarliga eller kvalificerade IT-hot mot våra mest skyddsvärda nationella intressen.

Sedan år 1992 finns även ett informellt samarbete mellan de olika myndigheter som ansvarar för de olika delarna av det svenska icke-spridningsarbetet. Arbetet sker i två referensgrupper som ska sprida kunskap och förhindra spridning av massförstörelsevapen. De består bl.a. av representanter för Totalförsvarets forskningsinstitut, Försvarets radioanstalt, Myndigheten för samhällskydd och beredskap, Kustbevakningen, Inspektionen för strategiska produkter, Rikspolisstyrelsen, Försvarmakten, Transportstyrelsen, Socialstyrelsen, Strålskyddsmyndigheten och Tullverket. Möten äger rum två gånger om året, om inte annat krävs. Säkerhetspolisen är sammankallande för grupperna.

Samarbete mellan de brottsbekämpande myndigheterna förekommer i hög utsträckning även på andra områden som mer indirekt berör förebyggande och bekämpande av terrorism. Såväl i utlänningslagstiftningen som i tulllagstiftningen finns bestämmelser om skyldigheter för polisen, Tullverket och Kustbevakningen att bistå varandra i personkontrollen respektive varukontrollen. Polisen och Säkerhetspolisen har dessutom utvecklat deras samarbete än mer, särskilt vad gäller underrättelsearbetet.

I lagen (2006:343) om Försvarmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning finns bestämmelser om Försvarmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning i form av insatser som kan innebära användning av våld eller tvång mot enskilda. I händelse av en förväntad eller inträffad terroristattack ger lagen Rikspolisstyrelsen rätt att begära stöd från Försvarmakten om stödet behövs för att förhindra eller på annat sätt ingripa mot en handling som kan utgöra terroristbrott och ingripandet kräver resurser av särskilt slag som polisen inte har tillgång till. Som huvudregel får polisen endast begära stöd efter regeringens medgivande. Medverkande personal från Försvarmakten får polisens befogenhet enligt polislagen med rätt att bruka våld och tvång mot enskilda. Vid en stödinsats får endast sådan personal från Försvarmakten som har lämplig utbildning och erfarenhet för uppgiften medverka.

I december 2013 beslutade regeringen att Försvarmakten och polisen gemensamt ska skapa en förmåga för att snabbt kunna transportera polisiära resurser med Försvarmaktens medeltunga helikoptrar.

Regeringen har stärkt samhällets krisberedskap genom att Myndigheten för samhällskydd och beredskap bildades den 1 januari 2009. Myndigheten har ansvar för frågor om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret. Ansvaret avser åtgärder före, under och efter en olycka eller en kris.

För att förbättra samordningen inom Regeringskansliet har också Kansliet för krishantering inrättats. Chefstjänstemannen för krishantering ansvarar för utveckling, samordning och uppföljning av krishanteringen i Regeringskansliet samt nödvändiga förberedelser för detta. Det övergripande målet för kansliet för krishantering är att alltid kunna stödja regeringen i att säkerställa en effektiv krishantering.

Samarbete inom internationella organisationer m.m.

Förenta nationerna (FN)

En av grunderna för det internationella samarbetet mot terrorism utgörs av verksamheten i FN och dess internationella konventioner och protokoll relaterade till kampen mot terrorism. Sverige har undertecknat eller tillträtt samtliga relevanta FN-instrument.²⁵

Den tidigare pågående processen inom FN med att etablera en övergripande konvention har avstannat. En global FN-strategi mot terrorism antogs med konsensus av FN:s generalförsamling i september 2006 under svenskt ordförandeskap. Sverige deltar även aktivt i de organ inom FN som arbetar med terrorismbekämpning, rättssäkerhetsfrågor och förebyggande av terrorism.

Vid FN:s verksamhet i Wien mot narkotika och brottslighet (UNODC) finns sedan år 2002 en sektion som arbetar med frågor om terrorism, Terrorism Prevention Branch (TPB). TPB ger tekniskt stöd och rådgivning i syfte att bistå länder att få lagstiftning på plats för att kunna implementera de internationella instrumenten mot terrorism. Sverige tillhör de största bidragsgivarna till UNODC och har också givit ett särskilt bidrag till TPB.

Financial Action Task Force (FATF)

FATF:s mandat har sedan år 2001 utvidgats dels till att omfatta även bekämpning av finansiering av terrorism, dels till att identifiera och reagera på nya hot, bl.a. finansiering av spridning av massförstörelsevapen. FATF har under senare år genomfört en omfattande revidering av de 40 rekommendationerna avseende bekämpning av penningtvätt och de nio specialrekommendationerna gällande bekämpning av finansiering av terrorism. I februari 2012 antogs 40 reviderade rekommendationer avseende bekämpning av både penningtvätt och finansiering av terrorism samt finansiering av spridning av massförstörelsevapen. Inför den fjärde

---

²⁵ Se tabell nedan.

utvärderingsrundan har ytterligare ett element lagt till – en bedömning av effektiviteten i systemen för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Regionala organisationer

Europeiska unionen (EU)

Europeiska rådet antog i december 2005 en övergripande EU-strategi mot terrorism som, med utgångspunkt i tidigare handlingsplan och deklARATIONER, tydligt förklarar EU:s policy, vilka mål som satts upp, hur de ska uppnås, på vilka områden som insatser har vidtagits och vad som prioriteras för framtiden. I strategin delas denna policy in i fyra åtgärdsområden; förebygga, förhindra, skydda och hantera.

Sverige stödjer EU:s övergripande arbete mot terrorism och deltar aktivt i det arbetet. Exempelvis har det, efter initiativ från Sverige, antagits ett rambeslut om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i EU:s medlemsstater.²⁶ Ett utbyte av information och underrättelser mellan polismyndigheter och andra brottsbekämpande myndigheter är en förutsättning för att framgångsrikt kunna upptäcka, förebygga och utreda brott. Ett annat exempel är framtagandet av en polisiär fortbildningskurs i att upptäcka och förebygga radikaliserings på lokal nivå. Innehållet i utbildningen hämtas från ett EU-finansierat projekt med elva deltagande EU-länder som kallas Community Policing Preventing Radicalisation & Terrorism (COPRA) som Polisen och Säkerhetspolisen aktivt bidragit till och varit delaktiga i att initiera.

Inom ramen för samarbetet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP) pågår fortlöpande diskussioner om hur terrorismrelaterade frågor ska hanteras inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. EU:s medlemsstater utbyter information om och söker samordna sitt agerande vad gäller terrorismfrågans hantering i andra internationella fora, såsom FN, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och Europarådet.

Sverige deltar aktivt i de arbetsgrupper inom rådsstrukturen som behandlar terrorismfrågor. Sverige har stöttat genomförandet av kapacitetshöjande insatser i tredjeländ i syfte att stärka särskilt utsatta länders förmåga till terrorismbekämpning. Stödet har främst fokuserat på att stärka rättsväsendet genom kapacitetsstöd i framtagandet av rättsinstrument, utbildningsinsatser, förstärkning av nationella institutioner och internationellt samarbete liksom stärkandet av respekten för de mänskliga rättigheterna.

---

²⁶ EGT L 386, 29.12.2006, s. 89

OSSE

OSSE:s verksamhet i sin helhet, med inriktning på förebyggande och lösning av konflikter, bidrar till att motverka grogrunderna för terrorism. Detta sker bland annat genom fattigdomsbekämpning och arbete på människorätts- och demokratiområdet, inte minst genom insatser mot intolerans och extremism. OSSE ger också stöd, i nära samarbete med FN, till åtgärder mot finansiering av terrorism. Genom kontoret för mänskliga rättigheter och demokrati bidrar OSSE även praktiskt till genomförandet av FN:s konventioner relaterade till terrorism.

EAPR/PFF

Sverige bidrar aktivt till det arbete mot terrorism som pågår inom ramen för Nato och Euroatlantiska Partnerskapsrådet och Partnerskap för Fred (EAPR/PFF). Sverige var en av de pådrivande länderna för utarbetandet av den handlingsplan mot terrorism som antogs vid EAPR-toppmötet år 2002. Vid sidan om handlingsplanen genomförs andra insatser inom ramen för EAPR/PFF som bidrar till att stärka partnerländernas förmåga att bekämpa och förhindra terroristattacker.

Europarådet

Sverige deltar aktivt i Europarådets arbete mot terrorism. Nedan följer en förteckning över de instrument som utarbetats inom Europarådet och som Sverige har undertecknat eller ratificerat.

Relevanta Europarådskonventioner

Konventioner	Undertecknande	Ratifikation
Europeisk konvention i London om bekämpande av terrorism (European Convention on the Suppression of Terrorism) (ETS 90)	27/01/77	15/09/77
Tilläggsprotokoll (Amending Protocol) (ETS 190)	15/05/03	²⁷
Europeisk utlämningskonvention i Paris (European Convention on Extradition) (ETS 24)	13/12/57	22/01/59
Tilläggsprotokoll (Additional Protocol) (ETS 86)	29/10/75	02/02/76
Andra tilläggsprotokollet (Second Additional Protocol) (ETS 98)	06/04/79	13/06/79

²⁷ En utredare har övervägt vilka lagändringar en svensk ratificering av protokollet skulle kräva. Frågan om tillträde bereds inom Regeringskansliet.

Tredje tilläggsprotokollet (Third Additional Protocol) (ETS 209)	17/11/10	²⁸
Fjärde tilläggsprotokollet (Fourth Additional Protocol) (ETS 212)	20/9/12	²⁹
Europeisk konvention i Strasbourg om inbördes rättshjälp i brottmål (European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters) (ETS 30)	20/04/59	01/12/68
Tilläggsprotokoll (Additional Protocol) (ETS 99)	06/04/79	13/06/79
Andra tilläggsprotokollet (Second Additional Protocol) (ETS 182)	08/11/01	20/01/14
Europeisk konvention i Strasbourg om överförande av lagföring i brottmål (European Convention on the Transfer of Proceedings in Criminal Matters) (ETS 73)	15/05/72	07/04/76
Europeisk konvention i Strasbourg om ersättning åt offer för våldsbrott (European Convention on the Compensation of Victims of Violent Crimes) (ETS 116)	24/11/83	30/09/88
Konvention i Strasbourg om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott (Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime) (ETS 141)	08/11/90	15/07/96
Konvention om IT-relaterad brottslighet (Convention on Cybercrime) (ETS 185)	23/11/01	³⁰
Tilläggsprotokoll om kriminalisering av gärningar av rasistisk och främlingsfientlig natur begångna med hjälp av datorsystem (Additional Protocol concerning the criminalisation of acts of a racist and xenophobic nature committed through computer systems) (ETS 189)	28/01/03	Se föregående fotnot.

²⁸ En utredare har övervägt vilka lagändringar en svensk ratificering av protokollet skulle kräva. Frågan om tillträde bereds inom Regeringskansliet.

²⁹ Frågan om tillträde bereds inom Regeringskansliet.

³⁰ En utredare har övervägt vilka lagändringar en svensk ratificering av protokollet skulle kräva. Frågan om tillträde bereds inom Regeringskansliet.

Europarådets konvention om förebyggande av terrorism (Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism) (ETS 196)	16/05/05	30/08/10
Europarådets konvention om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott och om finansiering av terrorism (Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on the Financing of Terrorism) (ETS 198)	16/05/05	³¹

FN:s konventioner med anknytning till bekämpande av terrorism

Konventioner	Undertecknande	Ratifikation
Konvention om brott och vissa andra handlingar begångna ombord på luftfartyg. Tokyo, den 14 september 1963.	14/09/63	16/12/66
Konvention för bekämpande av olaga besittningstagande av luftfartyg. Haag, den 16 december 1970.	16/12/70	27/05/71
Konvention för bekämpande av brott mot den civila luftfartens säkerhet. Montreal, den 23 september 1971.		(Anslutning) 05/06/73
Konvention om förebyggande och bestraffning av brott mot diplomater och andra internationellt skyddade personer. New York, den 14 december 1973.	10/05/74	29/05/75
Internationell konvention mot tagande av gisslan. New York, den 17 december 1979.	25/02/80	18/12/80
Konvention om fysiskt skydd av kärnämne. Wien, den 3 mars 1980	02/07/80	01/08/80

³¹ En proposition med förslag om tillträde beslutades av regeringen den 20 februari 2014. Ratificering planeras till sommaren 2014.

Protokoll för bekämpande av brott mot flygplatser, som används i internationell civil luftfart, utgörande tillägg till konventionen för bekämpande av brott mot den civila luftfartens säkerhet. Montreal, den 24 februari 1988.	24/02/88	28/06/90
Konvention för bekämpande av brott mot sjöfartens säkerhet. Rom, den 10 mars 1988.		28/06/90
Tilläggsprotokoll om bekämpande av brott mot säkerheten för fasta plattformar på kontinentalsockeln. Rom, den 10 mars 1988.		28/06/90
Konvention om märkning av plastiska sprängämnen. Montreal den 1 mars 1991.	13/11/92	05/04/07
Internationell konvention om bekämpande av bombattentat av terrorister. New York, den 15 december 1997.	12/02/98	23/08/01
Internationell konvention om bekämpande av finansiering av terrorism. New York, den 9 december 1999.	15/10/01	30/05/02
Internationell konventionen för bekämpande av nukleär terrorism. New York, den 13 april 2005.	14/09/05	³²
2005 års protokoll till 1988 års konvention för bekämpande av brott mot sjöfartens säkerhet	14/02/06	Se föregående fotnot.
2005 års protokoll till 1988 års tilläggsprotokoll om bekämpande av brott mot säkerheten för fasta plattformar på kontinentalsockeln	14/02/06	Se föregående fotnot.
2010 års konvention för bekämpande av brott mot den civila luftfartens säkerhet		³³
2010 års tilläggsprotokoll till konventionen för bekämpande av olaga besittningstagande av luftfartyg		Se föregående fotnot.

³² En proposition med förslag om tillträde beslutades av regeringen den 27 mars 2014. Ratificering planeras till sommaren 2014.

³³ Frågan om tillträde bereds inom Regeringskansliet.